

17.12.2024

כמה זיכרונות של גד קורן מהשנים 1968-1974 לרגל יום הולדת 90 של המנחה שלו יצחק יעקובי לתארים שני ושלישי בפיסיקה באוניברסיטה העברית בירושלים

ככל שאני זוכר הייתי הסטודנט הרביעי של יצחק. הראשונים היו עובד נווה ופסיה שטורן (שוקר) שעבדו בבניין דנצינגר ב' על נושאים בתחום האלקטרואופטיקה, אבל מה שאני זוכר זה את שניהם עובדים עם רכיבים אלקטרוניים ומלחם כדי לבנות Lock-in amplifier. כן, היו זמנים כאלה שלא קנו, או אי אפשר היה לקנות, מגבר כזה אלה בנו אותו. הסטודנט השלישי היה חיים לוטם שרק התחיל לבנות לייזר רובי בבניין מרקס.

אני לא ממש זוכר איך בחרתי ביצחק להיות המנחה שלי. לא שמעתי שום קורס שהוא נתן, לא היו web-sites כדי לראות פרטים על מנחים, ובקושי דיברתי עם הסטודנטים האחרים שלו, אולי בגלל שהייתי עסוק מידי בקורסים לתואר שני, שבסוף השנה היו בהן בחינות כבודות בעל-פה, ולא בכתב בסוף כל טרימסטר כמו היום.

בקיצור התחלתי את העבודה לתואר שני ואיפה? כמובן בבית המלאכה בלימוד חריטה וכרסום. כן, בזמנו האמינו שזה שלב חשוב בחינוך דור המדענים הבא. בכל מקרה הפרויקט שלי היה ליצר ניצוץ רב עוצמה מהתפרקות חשמלית של קבל גדול (של כ- 20 ק"ג) שאמור היה לאפשר תהליכים לא ליניאריים של בליעה דו-פוטונית במוצקים. אחרי כחצי שנה של ניסויים ראינו שהעסק לא עובד כי עוצמת הניצוץ לא הייתה מספיק גבוהה, ויצחק הציע שנעשה עבודה תיאורטית על הנושא הזה. בתיאוריה זה כמובן עבד וגם פורסם ב- Physical Review B (1971).

אבל הקטע החשוב באמת עבורי היה דווקא באותה חצי שנה שהעניינים לא עבדו. באותה תקופה יצחק היה מגיע כמעט כל יום אחרי הצהריים ועובד איתי במעבדה, מראה לי איך להפעיל מכשירים באופן אופטימלי (כן, גם את האוסצילוסקופ!), כיצד לכוון את האופטיקה וגם מציע שיפורים בניסוי. אז למעשה למדתי מה זאת עבודה ניסויית במעבדה ואני אסיר תודה ליצחק על כך. בנוסף לכך, כשכתבנו את המאמר התיאורטי שסיכם את עבודת המחקר, יצחק כבר היה די עסוק בענייני המחלקה, אז הוא הזמין אותי בערבים לביתו ברח' הפלמ"ח בירושלים, ואז למדתי איך לכתוב מאמר מדעי כמו שצריך. ומי הסתובב לו בתחתונים והפריע לנו? כן, אמיר, שאני מעריך שהיה אז בן 5.

בהמשך, בתקופת העבודה לדוקטורט, יצחק עדיין היה עסוק בראשות המחלקה, בנסיעות, ובשבתון בחו"ל, אבל אני כבר הייתי די עצמאי וביצעתי את עבודת המחקר בלי הרבה עזרה והנחייה (פרופ'. לב היה המחליף של יצחק כשזה היה בשבתון).

לסיכום, אני חייב הרבה ליצחק על ההנחיה והמסירות. בשבוע הבא, בכריסטמס, אני אהיה בן 80 ויצחק כחודש אחרי יהיה בן 90, איך שהזמן רץ. ברכות ליצחק לרגל המאורע המשמח. אני מאחל לו הרבה בריאות והנאה מהנכדים. יש כבר נינים?